

BNBO – L 677/2024

v. advokat Kristoffer Juul Bertelsen

Hos Codex advokater arbejder vi hver dag for at skabe resultater for vores kunder.
Vi står personligt bag hver opgave, og vores viden og engagement gør din forretning
stærkere i en konkurrencepræget verden.

www.codexlaw.dk

1. BNBO frem til nu

Hvad er BNBO?

*“BNBO er karakteriseret som et område, **hvor der er ét års transporttid for grundvandet til boringen og dermed kort tid til at træffe forholdsregler, hvis der skulle ske forurening af grundvandet.** En forureningshændelse i boringens nærområde kan i værste tilfælde føre til, at magasinet forurennes i et omfang, så indvindingen må ophøre, eller at der skal gennemføres meget bekostelige afværgeforanstaltninger. Dette kan betyde, at den øvrige indsats i boringens indvindingsopland er spildt. Desuden kan indvindingen fra boringen under særlige geologiske og hydrologiske forhold øge grundvandsdannelsen fra terræn, hvorved en forurening eventuelt hurtigere vil kunne nå grundvandet.”*

(BNBO-vejledningen, 2024)

Baggrund

2003: "300-meter udvalget"

2005: Politisk behandling – beslutningsforslag (ikke lovgivning)

2007: Første BNBO-vejledning

- Kommunerne skal udpege BNBO
- Beskyttelse med hjemmel i gældende regelsæt – MBL § 24/MBL § 26a
- Opdateret med notat i 2011 + vejledning i 2013

2011 L 553/2011 "grøn vækst"

- MBL § 21 B: Forbud mod anvendelse af pesticider, dyrkning, gødskning 25 meter fra boringer
- MBL § 64 c: Årlig erstatning

2013: Ændringer af vandforsyningslov som følge lov om vandplanlægning

- VFL § 13a, stk. 1, nr. 1-5: Udpegning drikkevandsinteresser (OSD, SFI, indsatsområder mv.)

2017: Pesticidstrategi 2017-2021

- VFL § 13a, stk. 1, nr. 6 – statslig udpegning af BNBO i drikkevandsressourcebekendtgørelsen
- MBL § 21c – forbud mod vaskepladser mv. i BNBO

2019: Tillægsaftale om pesticidstrategi for BNBO

"Fase 1

I fase 1 pålægges kommunerne, inden udgangen af 2022, at gennemgå alle BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål. Kommunerne skal gennemgå BNBO med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsats for at reducere risikoen for forurening.

Aftaleparterne udtrykker ønske om, at kommunerne i så vidt omfang som muligt skal afsøge muligheden for at lave frivillige aftaler med lodsejerne, således at der opnås lokalt forankrede løsninger i et samarbejde mellem kommune, vandværk og lodsejer. De eksisterende regler giver herudover kommunerne mulighed for at give påbud eller nedlægge forbud for at undgå forurening af grundvandet eller at pålægge en lodsejer rådighedsindskrænkninger, som er nødvendige for at beskytte drikkevandet mod forurening med bl.a. pesticider.

[...]

Fase 2

*Såfremt kommunerne ikke er kommet i mål med beskyttelsen mod fare for forurening af BNBO inden udgangen af 2022, er aftaleparterne enige om at gennemføre et generelt forbud mod sprøjtning i BNBO. **Såfremt der indføres et generelt forbud i fase 2, vil det ske ved lov.***

Resultat af "fase 1"

Evalueringsrapport, februar 2023:

*"Kommunerne har i henhold til tillægsaftalen i fase 1 skullet arbejde for gennemførelse af indsatser i BNBO, hvor risikovurderingen har vist, at det er nødvendigt. **Kommunernes indberetning af status viser, at der for ca. 3 % af BNBO er gennemført indsatser som følge af tillægsaftalen.** Der er bl.a. tinglyste aftalearealer for grundvandsbeskyttelse på ca. 740 ha og ikke tinglyste aftaler på ca. 160 ha. **Dette svarer til 4 % af det samlede BNBO-areal.** Det er ikke muligt at opgøre hvor mange dyrkningsrestriktioner, der er indgået som følge af tillægsaftalen."*

Tid til fase 2...

Regeringens akutplan for BNBO, juni 2023 (pressemeddelelse):

"For første gang nogensinde bliver det ved lov forbudt at bruge sprøjtemidler omkring danske drikkevandsboringer, hvor der er risiko for, at sprøjtemidlerne nedsiver. Regeringen er nu klar med den akutplan, der - som lovet i regeringsgrundlaget - skal beskytte de danske drikkevandsboringer og samtidig kompensere de berørte lodsejere.

*Miljøminister Magnus Heunicke **vil forpligte kommunerne** til at lave forbud mod at bruge sprøjtemidler i områder omkring landets tusindvis af drikkevandsboringer, hvis der er risiko for forurening, og hvis vandforsyningerne ikke kan nå til enighed med lodsejerne om at stoppe med at sprøjte. Akutplanen er målrettet de såkaldte boringsnære beskyttelsesområder – også kaldet BNBO – der er områderne omkring drikkevandsboringerne."*

2. Lov 677/2024 - Aftaler

LOV 677/2024 – processen

VFL § 11a, stk. 1, nr. 6:
Statslig udpegning af BNBO

BKG 743/2024, § 2:
Kommunerne foretager en risikovurdering af hvert BNBO

**BKG 742/2024 § 3 og
VFL § 13f**
*Kommune/vandforsyning
forsøger aftalebaseret
beskyttelse af BNBO*

**MBL § 24a (evt. suppl.
24/26a):**
*Forbud mod anvendelse af
pesticider (mv.) i BNBO*

L 677 – VFL § 13f

Vandforsyningslovens §13f i overskrifter:

Stk. 1

Hjemmel til, at kommune/forsyning indgår aftaler om beskyttelse af BNBO

Stk. 2

Hvis kommunen indgår en aftale, skal forsyningen høres over beløb, som forsyningen skal betale

Stk. 3

Tinglysning med prioritet samt for ejers regning

Stk. 4

Hjemmel til bekendtgørelser

L 677 – VFL § 13f, stk. 1

“En almen vandforsyning eller en kommunalbestyrelse kan for at beskytte et boringsnært beskyttelsesområde udpeget efter § 11 a, stk. 1, nr. 6, hvor kommunalbestyrelsen efter regler udstedt i medfør af § 13 e har vurderet et indsatsbehov til beskyttelse af drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider, indgå aftale med ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen eller om salg af hele eller dele af ejendommen til kommunen eller den almene vandforsyning.

Stk. 2 [...]”

L 677 – VFL § 13f, stk. 1 – fra forarbejderne

“Det vil med den foreslåede ordning som udgangspunkt være den almene vandforsyning, der forsøger at indgå aftale med ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom, således at kommunen som udgangspunkt kun tilbyder en aftale, hvis vandforsyningen ikke har tilbudt en aftale. Der kan dog også opstå andre tilfælde, hvor det kan være aktuelt for kommunen at tilbyde en aftale i stedet for vandforsyningen, f.eks. en ejer af eller indehaver af andre rettigheder over en ejendom kan sidde i bestyrelsen i et vandværk. Hvis kommunen i stedet indgår aftalen forventes det, at eventuelle interessekonflikter undgås, idet en ejer af eller indehaver af andre rettigheder over en ejendom, som samtidigt sidder i bestyrelsen i et vandværk, ikke risikerer at skulle forhandle med sig selv”

L 677 – VFL § 13f, stk. 1 – fra vejledningen

Fra vejledningen om BNBO (2025)

*“Det er **kommunernes pligt** at sikre, at der gennemføres en indsats mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for sårbare BNBO, jf. miljøbeskyttelseslovens § 24 a. Pligten består i at give påbud/forbud, hvis der ikke kan opnås en frivillig aftale. **Påbud/forbud er kun muligt, hvis frivillig aftale forinden er forsøgt og ikke fundet mulig. Kommunen skal derfor sikre sig, at lodsejer er blevet tilbudt en aftale, enten af vandforsyningen eller kommunen selv, inden påbud/forbud udstedes.**”*

L 677 – VFL § 13f, stk. 2

*“Stk. 2. Indgår kommunalbestyrelsen en aftale efter stk. 1, skal **den almene vandforsyning høres over det beløb**, der ifølge aftalen tilkommer ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over ejendommen, og som den almene vandforsyning skal betale i forbindelse med aftalens indgåelse.”*

L 677 – VFL § 13f, stk. 2

Forarbejderne:

*”I stk. 2 foreslås det, at hvis kommunalbestyrelsen indgår aftalen, vil den almene vandforsyning skulle høres over det beløb, der ifølge aftalen tilkommer ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over ejendommen. [...] Det er således i den pågældende vandforsynings interesse at blive inddraget i fastsættelsen af beløbet. **Pligten til at høre vandforsyningen i tilfælde, hvor kommunen indgår aftalen, skal ikke betragtes som en ret for vandforsyningen til at modsætte sig, at aftalen indgås.**”*

L 677 – VFL § 13f, stk. 2

Vejledning ad uenighed om erstatningen:

”Hvis kommunen indgår en frivillig aftale med et vilkår om en økonomisk erstatning til ejeren eller rettighedshaveren over den faste ejendom, skal den almene vandforsyning høres over beløbets størrelse i forbindelse med aftalens indgåelse, jf. vandforsyningslovens § 13 f, stk. 2.

Den almene vandforsyning kan ikke modsætte sig aftalens indgåelse, men kan give bemærkninger til beløbets størrelse, for at sikre, at erstatningen ikke overstiger, hvad der er nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Såfremt vandforsyningen modsætter sig betaling af den aftalte erstatning, bør kommunen i stedet gennemføre beskyttelsesforanstaltningen med påbud eller forbud. Vandforsyningen vil her få mulighed for at påklage erstatningsstørrelse til taksationskommissionen.”

3. Lov 677/2024 - Påbud

L 677 – MBL § 24a

Miljøbeskyttelseslovens § 24a i overskrifter:

Stk. 1

Hjemmel og pligt til at meddele forbud, hvis der ikke kan indgås aftale på "rimelige vilkår"

Stk. 2

Undtagelser fra pligten til at meddele påbud (situationer, hvor beskyttelsen er sikret på anden vis, fx med påbud efter tidligere regler)

Stk. 3

Tinglysning for ejers regning (medmindre forbuddet er ekspropriativt)

Stk. 4

Forbud gælder over for alle rettighedshavere

Stk. 5

Hjemmel til bekendtgørelser

L 677 – MBL § 24a, stk. 1

*”Når der ifølge en risikovurdering foretaget efter regler udstedt i medfør af § 13 e i lov om vandforsyning m.v. er behov for indsatser til beskyttelse af drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, i lov om vandforsyning m.v., **skal kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås en aftale** herom på rimelige vilkår efter § 13 f i lov om vandforsyning m.v., mod fuldstændig erstatning **give påbud eller nedlægge forbud mod en ellers lovlig erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for et boringsnært beskyttelsesområde, jf. dog stk. 2.***

*Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke i følgende tilfælde:
[...]*”

L 677 – MBL § 24a, stk. 1 – hvad kan forbydes?

Erhvervsmæssig: Dvs. landbrug, golfbaner, hoteller

Anvendelse: Selve anvendelsen af pesticider på jorden – derimod ikke opbevaring, transport og andet, som kan medføre spild (!)

Pesticider: Plantebeskyttelsesmidler omfattet af forordningen om plantebeskyttelsesmidler

Inden for BNBO: Geografisk afgrænset (nøjagtigt) til BNBO, hverken mere eller mindre

MBL § 24 a – sammenholdt med eksisterende påbudshjemler

MBL § 24

*“[...] påbud eller nedlægge forbud for at **undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand.**”*

MBL § 24a

*“[...] påbud eller nedlægge forbud mod en ellers lovlig **erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for et boringsnært beskyttelsesområde**”*

MBL § 26a

*“[...] endeligt eller midlertidigt [...] pålægge ejeren af en ejendom i **området de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider**”*

4. Lov 677/2024 - Erstatningsfastsættelse

Erstatningsfastsættelse – MBL § 64e

“Erstatning efter § 24 a, stk. 1, betales af de brugere af vandet, der har fordel af påbuddet eller forbuddet.

*Stk. 2. Ved påbud eller forbud efter § 24 a, stk. 1, **træffer kommunalbestyrelsen** samtidig **afgørelse om erstatningens størrelse**. Ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen finder §§ 103, 104 og 113, § 119, stk. 2-4, og §§ 120 og 121 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.*

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse om erstatningens størrelse kan indbringes af grundejeren og vandforsyningen for de taksationsmyndigheder, der fremgår af §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v., eller er nedsat i henhold til § 64 f. Klagefristen er, 4 uger efter at afgørelsen er meddelt.”

Proces for erstatningsfastsættelse – sammenligning

MBL § 24a

Forhandling?
(aftaleforsøget)

Afgørelse om påbud og afgørelse om erstatningens størrelse
(MBL 64e, stk. 2)

Lodsejer/forsyning påklager kommunens afgørelse til taks
(MBL § 64e, stk. 3)

Taksationssag

Emne for sagen:

- Prøve **kommunens afgørelse** om erstatningens størrelse

Afgørelse om påbud

Lodsejer **gør krav på erstatning** over for kommunen
(§ 64, stk. 2)

Forhandling

Kommunen **indbringer** sagen for taks, hvis ikke enighed
(§ 64, stk. 2)

Taksationssag

Emne(r) for sagen:

- **Skal** der betales erstatning
- **Størrelsen** af erstatningen
- **Hvem** skal betale

MBL § 24

Erstatningsudbetaling, MBL § 64e, stk. 4 og 5

"Stk. 4. Klage over afgørelse om erstatningens størrelse som fastsat efter stk. 2 har ikke opsættende virkning for udbetalingen af erstatningen.

Stk. 5. Erstatningen som fastsat efter stk. 2 udbetales af vandforsyningen, senest på samme tidspunkt som et påbud eller forbud efter § 24 a, stk. 1, skal efterkommes. Omgør taksationsmyndighederne kommunalbestyrelsens afgørelse om erstatningens størrelse, jf. stk. 3, efterreguleres det udbetalte beløb uden unødigt ophold."

5. Lov 677/2024 - Klage

Klage

MBL § 91, stk. 1:

"Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 92, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. [...]"

MBL § 95, stk. 3:

"Stk. 3. Klage over påbud eller forbud efter § 24 a, stk. 1, har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet."

L 677 – MBL § 24a, stk. 1 – påbudsgrundlag

Forarbejderne:

*"Med den foreslåede ordning skal der være konstateret et konkret behov for beskyttelse af drikkevandsinteresserne mod **fare for forurening** fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i det BNBO, **på baggrund af en risikovurdering foretaget efter regler udstedt i medfør af § 13 e** i lov om vandforsyning m.v., førend kommunen forpligtes til at beskytte området."*

Spørgsmål: Kommunerne skal meddele forbud, jf. § 24a – hvad skal nævnet forholde sig til?

5. Lov 677/2024 - nedslag

Forholdet til MBL § 21b (1)

Miljøbeskyttelsesloven § 21b (fra 1. juli 2024):

"Stk. 1 Anvendelse af pesticider, dyrkning og gødskning til erhvervsmæssige og offentlige formål må ikke foretages inden for en radius på 25 m fra en boring, der indvinder grundvand til almene vandforsyninger

Stk. 2 Stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt kommunalbestyrelsen efter § 24, stk. 1, § 24 a, stk. 1, eller § 26 a, stk. 1, har udstedt et påbud eller nedlagt et forbud, som er gældende længere væk end 10 m fra boringen, og som indebærer en tilsvarende rådighedsindskrænkning som efter stk. 1."

Forarbejder til § 21 b (2010):

"Ved en tilsvarende rådighedsindskrænkning forstås, at påbuddet eller forbuddet som minimum skal indebære den rådighedsindskrænkning, at der inden for det pågældende areal ikke må anvendes pesticider."

DVS: MBL § 24a-forbud ophæver forbuddet mod dyrkning og gødskning efter § 21b

Forholdet til MBL § 21b (2)

BNBO-vejledningen:

*Ved "tilsvarende rådighedsindskrænkning" forstås, at der som minimum ikke **må anvendes pesticider**, jf. betænkningen til lovforslaget ved indførelsen af bestemmelsen i miljøbeskyttelsesloven i 2011. Det betyder i praksis, at et påbud eller forbud mod anvendelse af pesticider også medfører en ophævelse af forbuddet mod dyrkning og gødskning. **Ønskes forbuddet mod dyrkning og gødskning opretholdt inden for 25 m zonen, skal der derfor i forbuddet mod anvendelse af pesticider inden for BNBO også fastsættes et forbud mod dyrkning og gødskning inden for en afstand på 25 meter fra indvindings-anlægget.** Som nævnt ovenfor kan miljøbeskyttelseslovens § 24 a kun anvendes til forbuddet mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. **Miljøbeskyttelseslovens § 24 og § 26 a skal derfor anvendes til at etablere forbuddet mod dyrkning og gødskning."***

”Supplerende påbud”

Forarbejderne ad påbudshjemlens rækkevidde:

”Det bemærkes, at der efter bestemmelsen alene vil kunne gives et påbud eller forbud vedrørende en ellers lovlig erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i BNBO. Beskyttelse af områder uden for BNBO, beskyttelse mod ikke-erhvervsmæssig anvendelse af pesticider, eller beskyttelse mod andre kilder til forurening vil forsat i samme omfang som tidligere kunne ske med udgangspunkt i de eksisterende bestemmelser i miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a og vandforsyningslovens § 13 d”

Supplerende påbud

Kommunerne anvender "supplerende" påbud i vid udstrækning, navnlig til:

- Forbyde opbevaring/transport i BNBO
- Udvide påbudsarealet
- Medtage andre stoffer (navnlig kvælstof)
- Opretholde 25-meterzonen (MBL § 21b)

Det er ikke uden vanskeligheder – forskellig klageproces, forskellig erstatningsproces, udbetalingstidspunkt mv.

Tinglysning – hvem betaler?

VFL § 13 f, stk. 3:

“Den almene vandforsyning eller kommunalbestyrelsen tinglyser for ejerens eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendoms regning aftalen efter stk. 1.”

MBL § 24a, stk. 3:

“Kommunalbestyrelsen tinglyser for ejerens regning et påbud eller forbud efter stk. 1, medmindre afgørelsen om påbud eller forbud udgør ekspropriation, hvorefter kommunalbestyrelsen betaler for tinglysningen. Bortfalder påbuddet eller forbuddet, skal kommunalbestyrelsen lade det aflyse fra tingbogen”

Tinglysning – hvem betaler?

Forarbejderne ad tinglysningsudgifter (aftaler):

*"Tinglysningsafgiften **vil kunne** indregnes i beløbet, som en almen vandforsyning eller kommune indgår aftale om, således at ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom også kompenseres for dette."*

Forarbejderne ad tinglysningsudgifter (påbud):

*"Kommunalbestyrelsen **kan** indregne udgift til tinglysning i erstatningsbeløbet, som grundejer vil være berettiget til ved efterlevelse af påbuddet eller forbuddet, hvorefter det vil være en del af det beløb, som vandforsyningen skal betale."*

Forarbejderne ad sondringen ekspropriation/ikke ekspropriation:

"I tilfælde hvor et påbud eller forbud efter § 24 a, stk. 1, udgør ekspropriation, kan tinglysning ikke ske for grundejerens regning, da det vurderes at være i strid med grundlovens § 73 om, at vedkommende, der får sin ret eksproprieret, skal holdes skadesløs."

Kan BNBO "bortfalde"?

BNBO udpeges for en konkret boring. Hvis borer lukker, hvad sker der så med restriktionerne?

Forarbejderne:

"Det bemærkes endvidere, at selv om den arealmæssige udstrækning af et BNBO vil kunne blive mindre, f.eks. fordi vandindvindingsmængden mindskes, eller der laves nye beregningsmodeller, vil en beskyttelse efter § 24 a betragtes som varig på det areal, hvor der er meddelt et påbud eller forbud. Begrundelsen herfor er, at der fortsat kan være et beskyttelsesbehov for så vidt angår det areal, som ved mindsket vandindvindingsmængde kommer til at ligge uden for BNBO. Den erstatning, der er blevet udbetalt, vil således heller ikke blive tilsvarende mindre, hvis et BNBO arealmæssigt bliver mindre på grund af en mindsket mængde indvundet vand eller en ny beregningsmetode [...]"

Kan BNBO "bortfalde"?

Høringsnotat til lovudkast:

"Lolland Kommune spørger ind til, hvordan vandværkerne skal forholde sig, når en boring sløjfes, og om en erstatning så skulle betales tilbage til vandværket, såfremt aftale eller påbud/forbud ophæves.

[...]

*For BNBO som beskyttes efter de nye regler, og hvor boringen efterfølgende sløjfes gælder, at aftalen eller påbuddet **skal** blive ved med at gælde. Dette skyldes, at erstatningen er givet til grundejer med afsæt i, at beskyttelsen er varig."*

BNBO-vejledningen:

*"De **aftalte restriktioner indenfor BNBO skal være varige**. Det er derfor ikke muligt at tidsbegrænse aftalerne eller fastsætte vilkår om, at aftalen helt eller delvist ophæves i tilfælde af, at boringen på et senere tidspunkt sløjfes og BNBO ophæves eller indskrænkes."*

Kan BNBO "bortfalde"?

Udtalelse fra Miljøministeriet, 18. marts 2025:

"Det er korrekt, at påbud eller forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider fortsat skal efterleves, også når boringen sløjfes.

*Erstatningerne forventes at blive udregnet ud fra, at påbuddet er varigt. Hvis en lodsejer, der har modtaget en erstatning, som er udregnet ud fra et varigt tab, genoptager pesticiddrift i forbindelse med, at en boring er blevet sløjfet, **kan dette være i strid med EU's statsstøtteregler, [...]***

Dette er også årsagen til, at påbuddet fortsat er gældende, selvom boringen efterfølgende sløjfes [...]

*Der er ikke i de nye regler i vandforsyningsloven eller miljøbeskyttelsesloven krav om, at aftalerne skal være varige for at være gyldige, og **der er derfor ikke noget til hinder for, at der indgås tidsbegrænsede aftaler [...]***

*Ligeledes er der heller ingen regler i hverken vandforsyningsloven eller i miljøbeskyttelsesloven, der hindrer, **at lodsejere kan tilbagebetale en erstatning** i tilfælde af, en boring bliver sløjfet og området ikke længere har brug for beskyttelse, **så vedkommende igen kan begynde at anvende pesticider [...]"***

Skattefrihed

Ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1:

"Fortjeneste, der er indvundet ved modtagelse af en erstatningssum i anledning af ekspropriation, medregnes ikke. Det samme gælder fortjeneste ved salg til en erhverver, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen. [...]"

SKM 2006.438:

"Det er derfor opfattelsen, at følgende krav skal være opfyldt på aftaletidspunktet, for at overdragelsen af en fast ejendom kan anses for sket i en ekspropriationssituation:

- a. Der skal på aftaletidspunktet være ekspropriationshjemmel i lovgivningen til det pågældende formål.*
- b. På aftaletidspunktet må det kunne påregnes, at ekspropriation vil ske i mangel af frivillig aftale, dvs. at en eksproprierende myndighed skal udvise vilje til at ekspropriere. Der skal foreligge ekspropriationsrealitet."*

Skattefrihed

Fra SKM 2006.438:

"Den anden betingelse går ud på, at der skal være vilje til ekspropriation på aftaletidspunktet, dvs. at det også skal kunne sandsynliggøres, at den ekspropriationsberettigede myndighed vil ekspropriere, hvis den frivillige aftale ikke indgås.

Om dette er sandsynliggjort, afgøres på grundlag af en konkret vurdering på baggrund af samtlige omstændigheder i den enkelte sag. Såfremt der er tvivl om, hvorvidt der kan og vil blive gennemført en ekspropriation, hvis den frivillige aftale ikke bliver indgået, må den konkrete sag drøftes med den myndighed, som den pågældende lovbestemmelse om ekspropriation hører under.

Hvis det er kommunalbestyrelsen, der er ekspropriationsberettiget, kan ekspropriationsvilje f.eks. dokumenteres med en henvisning til en beslutning i kommunalbestyrelsen eller i økonomiudvalget om, at ejendommen ønskes erhvervet om nødvendigt ved ekspropriation."

Skattefrihed

Fra BNBO-vejledningen (2025):

“Forhold til skatteregler

I tillægsaftalen til Pesticidstrategi 2017-2021 fremgår det, at berørte lodsejere skal have fuld erstatning for deres tab. Erstatning i forbindelse med ekspropriation er skattefritaget, men når der er tale om indgåelse af frivillige aftaler, vil det bero på en konkret vurdering [...]

For at fremme sagsbehandlingen ved Skattestyrelsen er det vigtigt at sagen er fuldt belyst. En anmodning om bindende svar fra Skattestyrelsen bør indeholde følgende:

1. Kommunens vilje til at udstede påbud, hvis en frivillig aftale ikke opnås:

- Kommunen skal udtrykke vilje til at udstede påbud i sagen, så erstatningen kan gives på ekspropriationslignende vilkår. Det er selve byrådet, der skal udtrykke viljen til påbud, Kommunen kan ikke uddelegere ansvaret til et udvalg. Det bunder i en nuværende skattemæssig praksis.*
- Af sagsbehandlingen i byrådet skal det klart fremgå, hvilke arealer der bliver pålagt restriktioner, inklusive de arronderede arealer. Skitsen skal gerne indeholde matrikelnumre på arealerne, så de hurtigt kan slås op. Det skal også fremgå af byrådets beslutning, hvilken hjemmel det eventuelle påbud skal meddeles efter: § 24, § 24 a eller § 26 a i miljøbeskyttelsesloven. [...]*

Skattefrihed

Fra Miljøstyrelsens hjemmeside:

"[...] Frivilligaftale skal være indgået senest 31. december 2024. Det er dog ikke muligt at indgå aftaler, der er betinget af opnåelse af bindende svar fra Skattestyrelsen, hvis dette vil medføre at fristen ikke kan opfyldes. Hvis der ikke opnås en aftale inden den 31. december 2024, skal kommunen derfor igangsætte processen med at udstede påbud eller forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for BNBO. Påbud eller forbud skal være udstedt senest 1. marts 2025."

"Bonusinfo":

- Lovforslag trådt i kraft. 1. juli
- Frist for aftale 31. december 2024
- Vejledning udkom 23. oktober 2025
- Gennemsnitlig sagsbehandlingstid ved bindende svar fra Skattestyrelsen: 3-6 måneder ifølge Styrelses hjemmeside

1. april 2025

Minister anmelder 25 kommuner for at ignorere miljølovgivningen

Drikkevand · 1. april kl. 10:42

Illustration: Jakob Lerche.

I dag udløb fristen for landets 98 kommuner til at tinglyse forbud mod brug af sprøjtemidler nær drikkevandsboringer. En fjerdedel af dem gambler ifølge miljøministeren med drikkevandet. (Opdateret)

Oktober 2025

Udskældte kommuner langer ud efter Heunickes håndtering af drikkevandsplan

Det er taget arbejdsforholdene i betragtning ikke rimeligt, at miljøminister Magnus Heunicke (S) har meldt 25 kommuner til Ankestyrelsen for dårlig beskyttelse af drikkevandet, mener en række byrødder. Minister afviser kritikken og pålægger kommunerne ansvaret for den haltende indsats.

Miljøminister Magnus Heunicke (S) giver ikke meget for en række kommuners kritik af forløbet omkring beskyttelse af drikkevandsområder. "Der er ingen undskyldning for ikke at løfte opgaven ude i kommunerne," siger han. Foto: Arthur J. Cammelbeeck / Altinget

Tak for ordet

Kristoffer Juul Bertelsen
kjb@codexlaw.dk
+45 2441 0089